

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/250/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1215210216
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Mario Dubaň
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1215210216.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a sudcov JUDr. Ivany Štíftovej a JUDr. Romana Majerského, v právnej veci žalobkyne: Z. C., H.. XX.X.XXXX, E. X, N. C., zastúpenej NIELSEN MEINL, s. r. o., Seberíniho 9, Bratislava, proti žalovanej: Univerzitná nemocnica Bratislava, Pažítková 4, Bratislava, za účasti intervenienta na strane žalovanej: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Dostojevského rad 4, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, na odvolania žalobkyne a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 13C/226/2015-299, zo dňa 23.5.2018, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 12.500 eura; výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol a návrh žalovanej na prerušenie konania do právoplatného skončenia trestného konania vedeného na Okresnom riaditeľstve PZ Bratislava II č.k. ČVS: ORP-662/1-VYS-B2-2015 zamietol (výrok III.); o trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (výrok IV.). V odôvodnení uviedol, že žalobou doručenou súdu 21.4.2015 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej zaplata 25.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do jej práva na súkromie a rodinný život na tom skutkovom a právnom základe, že žalovaná, ako poskytovateľ zdravotnej starostlivosti neposkytla jej otcovi Z. C. zdravotnú starostlivosť správne. Dňa 31.10.2013 tento u žalovanej podstúpil operáciu - laparoskopickú cholecystektómiu, nekomplikovaný zákrok s relatívne krátkou dobou zotavenia. Celkový zdravotný stav otca bol pred operáciou dobrý; po operačnom výkone došlo k závažnému stratovému poraneniu žilových ciest, pričom toto poranenie bolo zistené pri reoperácii 2.11.2013. Uvedené poranenie bolo príčinou zlyhania organizmu a úmrtia jej otca dňa 26.11.2013. Uviedla, že podala na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou podnet o prešetrenie postupu žalovanej, ktorý bol vyhodnotený ako opodstatnený s tým, že zdravotná starostlivosť zo strany žalovanej nebola otcovi žalobkyne poskytnutá správne a že jeho úmrtie bolo zavinené pochybením ošetrojúcich lekárov pri operačnom výkone. Nemajetkovú ujmu odôvodnila tým, že je slobodná matka, ktorá žila so svojim otcom v spoločnej domácnosti, v rodinnom dome, ktorého spoluvlastníkom bol otec žalobkyne a ktorý bol v jej živote veľkou oporou, aktívne jej pomáhal pri výchove dieťaťa a do určitej miery nahrádzal jej dcéru otca. Otec jej finančne vypomáhal a uhrádzal náklady spojené s chodom spoločnej domácnosti. Jeho úmrtie je pre žalobkyňu nenahradiateľnou stratou a došlo k hrubému zásahu do jej práva na súkromie. Čo sa týka určenia výšky požadovanej náhrady, žalobkyňa poukázala na závažnosť vzniknutej ujmy, kedy treba prihliadnúť najmä na intenzitu jej vzťahu so zomrelým otcom, jeho vek, otázku hmotnej závislosti žalobkyne na zosnulom a treba prihliadnúť aj na morálne zadosťučinenie vo forme právneho postihu

žalovanej. Okrem už popísaného vzťahu medzi žalobkyňou a jej otcom zdôraznila, že otec mal v čase úmrtia len XX Q., tešil sa dobrému zdraviu a nemal závažné zdravotné komplikácie. Hoci od neho nebola priamo hmotne závislá, bola pre ňu jeho pomoc vítaná, nakoľko je slobodná matka. Požadovaná náhrada by mala predstavovať aj čiastočnú kompenzáciu za zásah do súkromia jej dcéry, nakoľko aj ona niesla úmrtie svojho starého otca ťažko. Žalovaná je najväčším zdravotníckym zariadením na Slovensku a možno predpokladať, že disponuje dostatočnými odbornými kapacitami na to, aby zdravotnú starostlivosť poskytovala lege artis.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozsudku (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie na úvod skonštatoval, že súkromie fyzickej osoby, samo o sebe zložené z mnohých zložiek, prejavujúcich sa v privátnej sfére každej fyzickej osoby, zahŕňa nepochybne aj rodinný život a možnosť jeho riadneho a nerušeného prežívania. Najvyšší súd SR v rozhodnutí zo dňa 17.2.2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009, uviedol, že ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nepovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak teda dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo strany blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou.

3. Vychádzajú z vyššie uvedeného mal súd prvej inštancie za nepochybné, že stratou otca žalobkyne došlo k zásahu do jej práva na ochranu osobnosti, konkrétne do práva na súkromie; svoju úlohu v tomto konaní vymedzil na zistenie príčiny tohto úmrtia v rozsahu, či touto bolo porušenie zákonnej povinnosti žalovanej poskytovať zdravotnú starostlivosť správne v zmysle § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., a najmä ustálenie existencie kauzality, teda príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a smrťou otca žalobkyne. Zároveň skúmal možnosť priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch v kontexte § 13 Občianskeho zákonníka, teda či intenzita tohto zásahu bola natoľko závažná a postihla osobnostné práva žalobkyne v takom rozsahu, že zadosťučinenie v zmysle odseku 1 tohto ustanovenia by nebolo postačujúce. V tejto súvislosti pripomenul, že smrť blízkej osoby je nutné vo všeobecnosti vnímať ako ujmu veľkej intenzity, ktorú by ako takú vnímala objektívne každá osoba.

4. Súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním nepochybne za preukázané, že Z. C. bola zo strany žalovanej poskytovaná zdravotná starostlivosť v čase jeho hospitalizácie od 30.10.2013 do 26.11.2013. Podľa vyjadrenia znalca išlo o tzv. polymorbídneho pacienta s vysokým kardiovaskulárnym rizikom; znalec síce konštatoval aj prítomnosť vysokého operačného rizika, avšak zároveň zdôraznil, že vykonanie operácie žľčníka je aj u takéhoto pacienta možné za predpokladu dodržania bezpečnostných postupov. Vychádzal zo skutočnosti, že pri operácii žľčníka 31.10.2013 došlo u pacienta k závažnému poraneniu žľčovými cestami (čo konštatoval tak Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou ako aj znalec) s tým, že znalec dokonca konštatoval, že pri operácii neboli dodržané takmer žiadne bezpečné postupy, pri operácii nedošlo k jej konverzii napriek masívnemu krvácaniu. Aj následne po operácii došlo k pochybeniu, keď neboli vykonané laboratórne vyšetrenia krvi, absentoval odhad krvných strát v operačnom protokole. V dôsledku septického šoku spôsobeného prítomnosťou žľče v organizme bolo pristúpené 2.11.2013 k reoperácii, ktorá bola následkom non lege artis prvej operácie. Podľa znalca tu boli aj ďalšie pochybenia žalovanej v tom, že najmä od 21.11.2013 nebola z jej strany venovaná náležitá pozornosť poklesu hemoglobínu u pacienta, nevykonali sa viaceré potrebné vyšetrenia. Zo znaleckého skúmania súdu prvej inštancie vyplynulo, že príčinou úmrtia pacienta bola skutočnosť, že došlo ku krvácaniu do brušnej dutiny a tým došlo k hypoxii srdcového svalu. Napriek tomu, že znalec konštatoval, že nevedel zistiť konkrétnu príčinu vzniku krvácania do dutiny brušnej, mal za zrejmé, že v čase, keď k nemu došlo, bol pacient Z. C. stále v pooperačnej starostlivosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, ktorý nevenoval pozornosť náznakom ťažkostí (poklesu hemoglobínu) a nenariadil potrebné vyšetrenia a nezistil príčinu a vznik krvácania. Podľa názoru súdu prvej inštancie porušenie povinnosti poskytovať zdravotnú starostlivosť pacientovi správne nezahŕňalo len poranenie žľčovými cestami, ale aj následné neposkytnutie adekvátnej zdravotnej starostlivosti v podobe reflektovania náznakov možnosti vzniku ťažkostí, ktoré následne, bohužiaľ, aj nastali v podobe krvácania do brušnej dutiny. Znalecká organizácia konštatovala, že za predpokladu správne vykonanej prvej operácie by nemuselo dôjsť k úmrtiu pacienta. Tento by nebol následne zaťažovaný opakovanou operáciou, krvnými stratami, opakovanou anestéziou,

čo v kombinácii s jeho pridruženými chorobami spôsobilo kardiorespiračné zlyhanie a smrť. Znalecká organizácia jednoznačne uviedla, že smrť nastala v príčinnej súvislosti s uvedenými non lege artis postupmi, pričom na smrti sa spolupodieľali chronické chorobné stavy pacienta.

5. Súd prvej inštancie pre účely zistenia možnosti kvantifikácie podielu zodpovednosti žalovanej na smrti pacienta vykonal aj výsluch znalca doc. MUDr. Ľudka Vrtíka, CSc. (zo znaleckej organizácie Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o.), ktorý nevedel, medicínsky exaktne uviesť, v akom pomere sa jednotlivé faktory podieľali na smrti pacienta; súdu uviedol len neoveriteľný a nepublikovateľný odhad. Z vyššie uvedeného potom súd prvej inštancie ustálil, že na smrti otca žalobkyne sa podieľali dva spolupôsobiaci faktory; jednak nepriaznivý chronický stav jeho srdca a jednak skutočnosť, že žalovaná mu neposkytla zdravotnú starostlivosť lege artis. Laicky povedané, skutočnosť, že Z. C. boli závažne poranené žľčovú cestu, tieto mu museli byť následne reoperované, ako aj skutočnosť, že v rámci následnej pooperačnej starostlivosti nebola zo strany lekárov venovaná adekvátna zdravotná starostlivosť a pozornosť jeho zdravotnému stavu spôsobili, v súčinnosti s jeho polymorbiditou, smrť.

6. Z vyjadrenia znalca mal súd prvej inštancie za zrejmé, že súčasná medicína nedokáže konkretizovať, ani percentuálne vyjadriť podiel týchto jednotlivých faktorov na smrti pacienta, z čoho následne súd prvej inštancie vychádzal pri právnom posúdení veci. Uviedol, že žalobkyni sa v konaní podarilo preukázať porušenie povinnosti žalovanej pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti Milanovi Bilčíkovi s tým, že to jednoznačne konštatoval tak Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (a to v rozhodnutí o podanom rozklade) ako aj znalecká organizácia. Námetka žalovanej, že žalobkyni sa nepodarilo preukázať, že krvácanie do brušnej dutiny bolo spôsobené konaním jeho zamestnancov, sa mu javila v kontexte vyššie prijatých záverov ako nedôvodná; zopakoval svoju argumentáciu v tom smere, že hoci vznik samotného vnútorného krvácania, resp. príčinu jeho spustenia nedokáže veda, v jej súčasnom stave, vyabstrahovať, aj v čase jeho spustenia bol otec žalobkyne pacientom žalovanej, ktorá už len tým, že nezistila príčiny krvácania, ani sa s týmto negatívnym následkom adekvátne nevysporiadala, sa podieľala na smrti pacienta.

6.1. Vychádzal z premisy, že určenie pomeru podielu zodpovednosti žalovanej a ostatných zdravotných problémov nie je v zmysle medicínskej vedy možné a rovnako teda sa nedá ustáliť existencia výlučnej príčinnej súvislosti medzi konaním žalovanej a smrťou otca žalobkyne a zastával názor, že za takýchto okolností nemožno od žalobkyne spravodlivo požadovať, aby niesla zodpovednosť za stav, kedy je vedecky vylúčené konkretizovať podiel objektívnej zodpovednosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti za smrť pacienta (v porovnaní s podielom jeho predchádzajúceho negatívneho zdravotného stavu). Medicínsko-právne spory považoval za špecifické tým, že často nie je možné dopracovať sa k záveru, že jedinou príčinou nepriaznivého následku je konanie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti non lege artis. Tým nastáva problém právny, nakoľko nie je možné konštatovať jednoznačný, priamy a bezprostredný kauzálny nexus, ako jednu z podmienok úspechu v konaní o náhradu škody (ako aj nemajetkovej ujmy). Ak ale, ako je tomu aj v danom prípade, je jednoznačné, že príčinou smrti pána Z. C. bolo tak nesprávne poskytnutie zdravotnej starostlivosti žalovanou, ako aj predchádzajúci zdravotný stav pacienta (a jediným problémom je nemožnosť kvantifikácie rozsahu podielu faktorov na jeho smrti), existencia neistoty vo vzťahu k príčinnej súvislosti musí zaťažovať obe strany sporu rovnako s prihliadnutím na princíp spravodlivosti a princípu rovnosti sporových strán. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti odkázal na nález Ústavného súdu SR zo dňa 24.10.2017, II. ÚS 716/2016, z odôvodnenia obsahu ktorého citoval, že "...požiadavka jednoznačného preukázania príčinnej súvislosti bez možnosti pripustenia určitej rozumnej miery neistoty osobitne v sporoch, ktoré majú svoj pôvod vo vzťahoch lekár a pacient, je v štandardnom type dôkazného sylogizmu neprimeraná, pretože narúša spravodlivú rovnováhu medzi dotknutými stranami tým, že nereflektuje objektívne limity súvisiace s následným poznávaním minulých javov, zvlášť príčinnej súvislosti, a proporcionálne nevyvažuje vzájomné asymetrické postavenie týchto subjektov, v ktorom má z už uvedených dôvodov navrch zdravotnícke zariadenie, keďže na žalobcu (poškodeného) ako slabšiu stranu v ich vzájomnom vzťahu kladie neúmerné nároky, čím mu v súdnom konaní fakticky znemožňuje dosiahnutie uspokojenia, v dôsledku čoho porušuje aj jeden z aspektov práva na spravodlivé súdne konania, ktorým je rovnosť strán."

6.2. Vychádzajúc z ustálenej multikauzálnej príčinnej súvislosti (kedy smrť otca žalobkyne bola spôsobená porušením povinnosti žalovanej poskytovať zdravotnú starostlivosť správne a predchádzajúcim zdravotným stavom pacienta), súd prvej inštancie považoval za spravodlivé, aby sa žalovaná v tomto prípade "spolupodieľala" na zdieľaní zodpovednosti za vzniknutý následok, teda smrť

pána Z. C., ktorým jednoznačne došlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne; a nakoľko nebolo možné určiť rozsah jeho zavinenia a podiel na negatívnom následku, súd prvej inštancie nemohol určiť iný rozsah zavinenia ako 50 % a na subjektívny a nepublikovateľný názor a odhad znalca o inom rozsahu spolupôsobenia jednotlivých faktorov neprihliadol.

7. Súd prvej inštancie na podklade o tom, že porušenie povinnosti žalovanej sa spolupodieľalo na smrti pána Z. C. v rozsahu 50 % ďalej skúmal, či strata otca zasiahla do osobnostných práv žalobkyne v požadovanom rozsahu, teda či uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy predstavuje primeranú satisfakciu za spôsobenú ujmu; pri určení výšky nároku prihliadol na samotnú skutočnosť, že žalobkyňa utrpela smrťou svojho otca obzvlášť veľkú ujmu v citovej (emocionálnej oblasti), kedy stratila nielen otca, ale v podstate celkovo mužský element, ktorý jej v živote v rozhodnom období chýbal, kedy jej otec poskytoval oporu, istotu a stabilitu aj po finančnej stránke a najmä predstavoval neoceniteľnú pomoc pri výchove jej maloletej dcéry. Z výpovede žalobkyne ako aj svedkyne Z. C. zistil, že žalobkyňa mala s otcom úzky vzťah, bola na neho citovo naviazaná, že jej bol oporou pri tehotenstve, výchove dcéry, kedy sa o vnučku staral, trávil s ňou čas, zabezpečoval jej vedenie do škôlky. Zohľadnil, že otec žalobkyne nahrádzal, ako slobodnej matke bez partnera mužský element, a to najmä pri výchove dcéry, nakoľko jej biologický otec o ňu nejavil záujem. Rovnako otec predstavoval aj finančnú istotu, hoci nebola na neho odkázaná; žili spolu v spoločnej domácnosti, čo nepochybne zväčšovalo následný pocit straty a prázdnoty na strane žalobkyne.

7.1. Všetky vyššie opísané okolnosti, ako aj skutočnosť, že smrť tak blízkej osoby, ako je otec zastávajúci v živote žalobkyne jedinou mužskú rolu, súd prvej inštancie zhodnotil ako nepochybne ťažko nahraditeľnú stratu, osvedčujú dôvodnosť uplatňovaného nároku, ako aj jeho výšku. Zdôraznil, že je veľmi ťažko určiť primeraný finančný ekvivalent za stratu ľudského života, lebo sa jedná o nereparovateľný následok a dodal, že finančné zadosťučinenie v danom prípade predstavuje skôr zmiernenie trvajúceho následku v podobe straty blízkej a milovanej osoby. A tak pri určení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal aj z toho, že suma 12.500 eur (vzhľadom na priznanie len 50% z celkovej uplatnenej výšky 25.000 eur, ktorá by bola dôvodná, keby smrť otca žalobkyne bola spôsobená výlučne konaním žalovanej), nebude pre žalovanú likvidačná aj vzhľadom na uzavretú poisťovnú zmluvu s intervenientom, ktorej predmetom, ako bolo v konaní tvrdené, je aj krytie prípadnej náhrady nemajetkovej ujmy. Zároveň pripomenula, že žalovaná je subjektom, od ktorého fyzické osoby dôvodne očakávajú pomoc pri zdravotných ťažkostiach a do ktorého vkladajú dôveru. Žalovaná, disponujúca nepochybne množstvom kvalifikovaných pracovníkov, v tomto prípade pochybila nielen pri samotnom operačnom zákroku, ale tiež pri následnom nedôslednom poskytovaní pooperačnej starostlivosti, kedy sa na tejto podieľali viacerí jej zamestnanci, z ktorých ani jeden nevyhodnotil zdravotný stav pacienta, a črtajúce sa ťažkosti náležite, správne a včas.

7.2. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa si uplatnila nemajetkovú ujmu 25.000 eur primerane okolnostiam zásahu, avšak z dôvodu neosvedčenia výlučnej kauzality túto sumu krátil na avizovaný rozsah 50 %; súčasne dodal, že pri ustaľovaní rozhodných skutočností potrebných pre kvantifikovanie rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z vykonaných dôkazov, výsluchu žalobkyne a svedkyne. Iné návrhy na vykonanie dokazovania k tejto skutkovej otázke navrhnuté v konaní neboli a k tvrdeniam intervenienta i žalovanej, že takéto dôkazy sú nepostačujúce, nedostatočne konkrétne a preto sú neadekvátne podčiarkol, že oba subjekty mali možnosť pri výsluchu klásť otázky tak žalobkyne ako aj svedkyne, rovnako mali možnosť navrhnúť iné dôkazy, čo však neurobili. Unesenie dôkazného bremena v tomto prípade možno konštatovať na strane žalobkyne, ktorá opísala rozhodné skutočnosti, a výsluchom svedkyne potvrdila ich pravdivosť. Na uvedenom základe súd prvej inštancie v zmysle § 11, § 13 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 420 Občianskeho zákonníka v spojitosti s § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. žalobe v časti o zaplatenie 12.500 eur vyhovel a vo zvyšnej časti ju zamietol. O trovách konania žalobkyne proti žalovanej súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p., nakoľko pomer úspechu a neúspechu sporových strán bol rovnaký.

8. Proti rozsudku v časti, ktorou bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobkyne 12.500 eura, podala žalovaná odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) C.s.p. a žiadala rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti zmeniť a žalobu zamietnuť, alternatívne zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov (§ 393 ods. 2 C.s.p.) jej odvolania bola námietka, že v konaní nebola zistená, ani stanovená existencia príčinnej súvislosti medzi konaním zamestnancov žalovanej a úmrtím otca žalobkyne. Príčinnú súvislosť nekonštatuje ani jeden dôkaz vykonaný v tomto konaní - ani závery Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej

len „ÚDZS“), ani závery znaleckej organizácie forensic.sk, ktorá pre účely konania vyhotovila znalecký posudok. Dôvod vzniku vnútorného krvácania pacienta v konaní nebol stanovený a nie je ani možné ho stanoviť, pričom tých dôvodov mohlo byť niekoľko. Polemizovala v tom smere, že je síce stanovené, že okrem choroby srdca pacienta je príčinou jeho smrti aj vnútorné krvácanie, nebolo však zistené, z akého miesta a z akého dôvodu táto krv unikala; ak by krv unikala z operovaného miesta - žilník, žilčovody, nachádzala by sa v krvi, ktorá bola objavená v GIte pacienta počas pitvy, aj žlč. V krvi sa ale žlč nenachádzala, takže z preukázanej skutkovej situácie nie je možné vyvodiť záver, že ku krvácaniu pacienta došlo priamo z alebo z okolia operovaného miesta a teda že by smrť pacienta bola, čo i len z časti, následkom 1. operácie vykonanej 31.10.2013. Pokiaľ nebola určená príčina smrti, resp. pokiaľ nie je ani možné ju určiť (v tomto prípade miesto a príčina vnútorného krvácania), nie je možné ani stanoviť, kto je za vznik tejto príčiny smrti (a teda aj za smrť samotnú) zodpovedný. Mala za to, že ak nie je stanovená príčina vnútorného krvácania, príčinnú súvislosť medzi konaním zamestnancov žalovanej a úmrtím pacienta jednoducho v zmysle právnych predpisov a ustálenej judikatúry nie je možné stanoviť a celé napadnuté rozhodnutie je postavené na hypotézach. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie fakticky opiera o „multikauzálnu“ príčinnú súvislosť, teda situáciu, keď sa na nejakom následku podieľa niekoľko príčin; nesúhlasila s takouto argumentáciou a hoci pripustila, že na úmrtí pacienta sa podieľalo viac príčin (vnútorné krvácanie a choroba srdca), teda ide o multikauzalitu, to ale pre toto konanie nie je podstatné. Za podstatné považovala to, či je za vznik čo i len jednej z uvedených príčin zodpovedná žalovaná; jej zodpovednosť žalovanej ani za jednu z uvedených príčin úmrtia pacienta v konaní preukázaná nebola. Ak by bola preukázaná zodpovednosť žalovanej za jednu z príčin úmrtia, až vtedy by sa dalo začať polemizovať o podiele tejto príčiny na úmrtí v porovnaní s ostatnými príčinami.

9. Za ďalší argument svedčiaci v jej prospech mala tú skutočnosť, že pacient umrel až 24 dní po uskutočnení 2. operácie; ak by vnútorné krvácanie bolo zapríčinené zamestnancami žalovanej počas jednej z operácií, u pacienta by sa takáto strata krvi prejavila najneskôr do 24 hodín. Práve skutočnosť, že sa takáto komplikácia neprejavila a že pacient až do úmrtia ďalších 24 dní neprejavil žiadne známky nepriaznivého vývoja jeho zdravotného stavu, bola znakom toho, že jeho zdravotný stav je stabilizovaný a že 2. operáciou boli následky 1. operácie odstránené. Čo sa týka tvrdení, že pooperačná starostlivosť o pacienta nebola správna, žalovaná namietala, že po 2. operácii, ktorá bola uskutočnená 2.11.2013, bol pacient stabilizovaný a jeho stav sa zlepšoval. Po 24 dňoch hospitalizácie, v rámci ktorých pacient nevykazoval žiadne známky komplikácií, ani potreby ďalšej zdravotnej starostlivosti, bolo plánované jeho prepustenie do domácej liečby. Jeho zdravotný stav neindikoval ďalšie poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Ako sa uvádza vo viacerých dokumentoch tvoriacich súdny spis tohto konania, pacient bol polymorbídny - trpel ochorením viacerých orgánov a krvácanie do dutiny brušnej mohlo zapríčiniť čokoľvek. Záverom poukázala na viaceré vyjadrenia zástupcu znaleckej organizácie na pojednávaní 21.2.2018, ktoré mali nepochybne vplyv na rozhodovací proces súdu prvej inštancie, ktoré ale nie je možné považovať za pravdivé, resp. pre toto konanie použiteľné. S poukazom na vyššie uvedené vyjadrila presvedčenie, že v konaní nebol preukázaný obligatórny znak zodpovednosti za škodu (resp. za nemajetkovú ujmu) - príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom škody a uzavrela, že ak ktorýkoľvek z troch obligatórnych znakov zodpovednosti za škodu nebol preukázaný, žalobkyňa nepreukázala pravdivosť svojich tvrdení, čím neuniesla dôkazné bremeno a nemôže byť v konaní úspešná.

10. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutej žalovanou ako vecne správny potvrdiť; nesúhlasila s názormi žalovanej prezentovaných v podanom odvolaní, pokiaľ ide o sponchybnenie preukázania obligatórneho znaku zodpovednosti za škodu (resp. nemajetkovú ujmu), ktorým je príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom škody. Z rozhodnutia ÚDZS, zo znaleckého posudku znaleckej organizácie forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., ako aj z výpovede znalca doc. MUDr. Luďka Vrtíka jednoznačne a nesporne vyplynulo, že zo strany žalovanej nebola otcovi žalobkyne správne poskytnutá zdravotná starostlivosť a dôsledkom nesprávneho poskytnutia zdravotnej starostlivosti bolo úmrtie otca žalobkyne, resp. zo znaleckého posudku aj z výpovede znalca je zrejmé, že ak by zdravotná starostlivosť bola poskytnutá správne, otec žalobkyne mohol žiť. Zastávala názor, že žalovaná ignoruje závery znaleckého posudku aj výpovede znalca, výpoveď znalca dokonca považuje za nepoužiteľný dôkaz, hoci tieto dôkazné prostriedky v rámci konania pred súdom prvej inštancie nijakým spôsobom nespochybnila ani nenamietala, nenavrholo nové znalecké dokazovanie ani opätovnú výpoveď znalca v konaní; v záujme vyhnúť sa zodpovednosti za ľudský život, ktorý vyhasol v dôsledku nesprávne poskytnutej zdravotnej starostlivosti, fabuluje a prekrúca jednoznačné závery či už znaleckého posudku alebo

výpovede znalca. Prízvukovala, že žalovaná pri svojej argumentácii opomína skutočnosť, že v dôsledku nesprávneho konania jeho zamestnancov došlo pri operácii dňa 31.10.2013 k stratovému (úplnému, nereparovateľnému) poraneniu žilových ciest jej otca, v dôsledku čoho došlo k zhoršeniu celkového zdravotného stavu pacienta; žalovaná takisto opomína skutočnosť, že od 31.10.2013 bol otec žalobkyne v neustálej zdravotnej starostlivosti žalovanej, ktorá mala byť poskytnutá tak, aby došlo k vyliečeniu pacienta, resp. k zlepšeniu jeho zdravotného stavu. K tomu však nedošlo, hoci sa žalovaná snaží podsúvať súdu, že stav pacienta po druhej operácii bol stabilizovaný a zlepšoval sa. Položila si rečnícku otázku, ako sa mohol zlepšovať zdravotný stav pacienta, ktorý v zdravotníckom zariadení umrel na vnútorné krvácanie; ako je možné, že zamestnanci žalovanej, považovanej za renomované zdravotnícke zariadenie, nezistili, že u pacienta dochádza k vnútornému krvácaniu, v dôsledku ktorého nastala smrť pacienta? Snáď žalovaná nechce tvrdiť, že zdravotnú starostlivosť poskytol správne, keď pacient v jej opatere, po závažnom zlyhaní pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, zomrel v dôsledku vnútorného krvácania, o ktorom zamestnanci žalovanej ani netušia. Na základe akých skutočností žalovaná konštatuje, že zdravotný stav pacienta je stabilizovaný a zlepšuje sa, keď ani netuší, čo sa s pacientom deje, že mu zlyháva organizmus v dôsledku vnútorného krvácania...?

10.1. Žalobkyňa nesúhlasila s tým, že nie je možné stanoviť príčinu smrti a oponovala tým, že v zmysle pitevného protokolu bolo príčinou úmrtia otca žalobkyne cirkulačné zlyhanie kombinovanej etiológie s komplikáciou základnej choroby krvácanie z anastomózy do GIT-u a prvotnou príčinou stav po hepatikojejunoanastomóze po cholecystektómii. Už zo samotnej prvotnej príčiny smrti mala za zrejmé, že k cirkulačnému zlyhaniu a krvácaniu do dutiny brušnej došlo v dôsledku predchádzajúcich dvoch operácií - prvej vadne vykonanej laparoskopickej cholecystektómii a následnej reoperácii. Zdôraznila, že k úmrtiu pacienta došlo v dôsledku nesprávne vykonanej prvej operácie, septického šoku, opakovanej operácie, umelého spánku, traumy, ktorú pacient počas svojej hospitalizácie utrpel, keď zo zdanlivo banálnej a bežnej operácie sa stal boj o jeho život, ale aj v dôsledku nedostatočnej starostlivosti a pozornosti zo strany zamestnancov žalovanej, keď plánovali prepustiť pacienta s vnútorným krvácaním. Otázkou, odkiaľ vnútorné krvácanie pochádzalo, v tejto súvislosti nepovažovala za podstatnú. Podstatné je, že pacient bol v starostlivosti žalovanej, ktorá vôbec nezistila, že u neho dochádza k závažnému zhoršovaniu zdravotného stavu v dôsledku vnútorného krvácania, ktorého následkom bola smrť pacienta. Nestotožnila sa ani s tvrdením, že stav jej otca bol po druhej operácii stabilizovaný a zlepšoval sa; vypovedala, že stav pána C. pred prepustením nebol dobrý - nevedel sa hýbať, postarať sa o seba, necítil sa dobre. Zamestnanci žalovanej tomu nevenovali pozornosť a napriek jeho nepriaznivému klinickému stavu plánovali jeho prepustenie. Tvrdenie žalovanej o stabilizovanom a zlepšujúcom sa zdravotnom stave jej otca sú teda nepravdivé; skutočnosť, že otec žalobkyne umrel až 24 dní po uskutočnení druhej operácie svedčí o tom, že jeho zdravotný stav pred operáciou nebol taký zlý, ako v konaní tvrdila žalovaná - síce trpel ochorením srdca, ale jeho srdce a celý organizmus boli dostatočne silné na to, aby prežil traumy, ktorej bol v dôsledku nesprávne vykonanej prvej operácie vystavený. Žiaľ, zo strany žalovanej nezistené vnútorné krvácanie už neprežil.

10.2. S poukazom na znenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. mala za to, že žalovaná nesporne nepostupovala v súlade s ustanoveniami zákona č. 576/2004 Z.z., keď nevykonala všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia pána C. alebo zlepšenia jeho zdravotného stavu. Nesprávne poskytnutie zdravotnej starostlivosti, a to dokonca opakované, konštatoval Úrad pre dohľad zdravotnou starostlivosťou. Ohľadom preukázania príčinnej súvislosti medzi nesprávnym poskytnutím zdravotnej starostlivosti a úmrtím pána Z. C. poukázala na znalecký posudok znaleckého ústavu forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o.; oponovala, že žalovaná nijakým spôsobom nerozporovala vykonané dôkazy ani nenavrhol vykonať žiadny dôkaz, ktorým by vyvrátila závery vykonaného dokazovania. Všetky tvrdenia žalovanej o správnej pooperačnej starostlivosti, stabilizovanom a zlepšujúcom sa zdravotnom stave pacienta, o nemožnosti stanoviť príčinu smrti a s tým súvisiacej neexistencii príčinnej súvislosti medzi nesprávnym poskytnutím zdravotnej starostlivosti a úmrtím otca žalobkyne mala za nepodložené, v konaní nepreukázané a účelové; príčinná súvislosť medzi nesprávnym poskytnutím zdravotnej starostlivosti zo strany žalovanej a úmrtím pacienta bola v konaní riadne preukázaná.

11. Proti zamietajúcej časti rozsudku podala z dôvodov podľa § podľa § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. odvolanie žalobkyňa a žiadala rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe v časti nepriznaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v celom rozsahu vyhovieť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola jej námietka voči záveru súdu prvej inštancie,

že žalovaná sa iba „spolupodieľala“ na úmrtí jej otca, pána Z. C.. Je pravdou, že pán Z. C. mal chronické zdravotné problémy, bol polymorbídnym pacientom, ale zo znaleckého posudku č. 87/2017, ako aj z vyjadrenia súdneho znalca doc. MUDr. Luďka Vrtíka, CSc., jednoznačne vyplynulo, že ak by prvá operácia pána C. bola vykonaná správne, nedošlo by k jeho úmrtiu. Vyslovila presvedčenie, že žalovaná pri prvej operácii 31.10.2013 takým závažným spôsobom pochybila, že spôsobila otcovi žalobkyne stratové poranenie žilových ciest, ktorých reparácia bola iba veľmi ťažko (ak vôbec) možná. Výlučne v dôsledku tejto nesprávne vykonanej operácie utrpel otec žalobkyne septický šok a bola nevyhnutná jeho reoperácia. Z výpovede znalca doc. MUDr. Luďka Vrtíka, CSc., tiež vyplynulo, že ak by v období od 13.11.2013, ale najmä od 21.11.2013, bola otcovi žalobkyne venovaná dostatočná pozornosť, boli mu vykonané všetky potrebné vyšetrenia, t.j. zdravotná starostlivosť bola poskytnutá správne, bola by zistená príčina krvácania do brušnej dutiny a bolo by možné zabrániť úmrtiu pacienta. Súdu prvej inštancie vyčítala nesprávne posúdenie rozsahu zavinenia žalovanej a podiel na negatívnom následku, keď ustálil, že porušenie povinnosti žalovanej riadne poskytnúť zdravotnú starostlivosť otcovi žalobkyne sa spolupodieľalo na jeho smrti v rozsahu 50 % a v rozsahu 50 % sa na jeho smrti spolupodieľal jeho predchádzajúci zdravotný stav. Zrekapitulovala výpoveď znalca, podľa ktorej pri operácii pána C. 31.10.2013 neboli dodržané takmer žiadne bezpečnostné postupy; z vykonaného dokazovania vyplynulo, že príčinou úmrtia jej otca bolo vnútorné krvácanie do tráviaceho traktu, v dôsledku ktorého došlo k cirkulačnému zlyhaniu jeho organizmu. Pred operáciou 31.10.2013 pán C. žiadnym vnútorným krvácaním netrpel, mal problémy so žľčníkom, ktoré mali byť operáciou - laparoskopickou cholecystektómiou - odstránené. Objasnila, že keďže bola operácia vykonaná nesprávne a došlo pri nej k stratovému poraneniu žilových ciest, bola nevyhnutná reoperácia. Následne, počas obdobia, keď bol otec žalobkyne v starostlivosti žalovanej, došlo u neho k vnútornému krvácaniu, čo však žalovaná nezistila a napriek tomu, že sa pacient necítil byť v poriadku, chcela ukončiť jeho hospitalizáciu a prepustiť ho do domáceho liečenia. Z uvedeného mala za zrejmé, že žalovaná opakovane neposkytla zdravotnú starostlivosť správne. Položila si otázku, či pri takto zásadne nesprávne poskytnutej zdravotnej starostlivosti by mal šancu na prežitie človek, ktorý netrpí ochorením srdca, nie je polymorbídnym pacientom a jediným jeho zdravotným problémom je žľčník, ktorý je potrebné operovať; mal by šancu na prežitie takýto človek, ak by u neho došlo k stratovému poraneniu žilových ciest, v dôsledku čoho by utrpel septický šok, podrobil sa reoperácii, následnému uvedeniu do umelého spánku, dochádzalo by u neho k vnútornému krvácaniu, ktoré by zamestnanci zdravotníckeho zariadenia, v ktorom je hospitalizovaný, nezistili? Nedošlo by tiež k úmrtiu pacienta, ktorý pred operáciou netrpel žiadnymi chronickými ochoreniami a nebol by polymorbídnym pacientom, v dôsledku vnútorného krvácania? Podľa laického názoru žalobkyne by každý človek s vnútorným krvácaním zomrel v dôsledku cirkulačného zlyhania organizmu.; tieto otázky však súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní o určení miery zavinenia smrti pána C. nezohľadnil a jeho záver, že smrť pána C.Í. bola spôsobená porušením povinnosti žalovanej poskytovať zdravotnú starostlivosť správne a predchádzajúcim zdravotným stavom pacienta, je mylný. Argumentovala tým, že predchádzajúci zdravotný stav pána C. nenasvedčoval tomu, že by operáciu žľčníka nemal prežiť, za predpokladu, že by táto operácia bola vykonaná správne a boli by dodržané všetky bezpečnostné postupy. Žalovaná, ktorá podľa jej názoru v plnom rozsahu zavinila úmrtie jej otca, by sa preto nemala iba „spolupodieľať“ na zdieľaní zodpovednosti za vzniknutý následok; lebo rozsah zavinenia žalovanej a podiel na negatívnom následku je podľa názoru žalobkyne rozhodne vyšší. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na vyjadrenie znalca MUDr. Luďka Vrtíka, CSc., podľa ktorého keby pacient nemal problémy so srdcom, vyčíslil by podiel zavinenia na strane žalovanej asi na 90 %. Z tohto vyjadrenia vyplýva, že pochybenie na strane žalovanej bolo mimoriadne závažné a dôsledkom tohto závažného pochybenia bolo úmrtie pacienta. Ozrejmila, že súd prvej inštancie riadne preskúmal intenzitu neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobkyne, konkrétne do jej práva na súkromie, pričom po vykonaní potrebného dokazovania konštatoval, že žalobkyňou uplatnená výška náhrady nemajetkovej ujmy by bola dôvodná, keby smrť jej otca bola spôsobená výlučne konaním žalovanej. Avšak smrť jej otca bola spôsobená výlučne konaním žalovanej. Vyslovila hypotézu, že keby bol jej otec v tak zlom zdravotnom stave, aby sa tento podieľal na jeho úmrtí v rozsahu 50 %, nebol by prežil všetky zdravotné komplikácie, lekárske zákroky a úkony, ktoré nasledovali po nesprávne vykonanej operácii dňa 31.10.2013 (reoperácia, septický šok, umelý spánok). Cirkulačné zlyhanie organizmu v dôsledku vnútorného krvácania už neprežil - je však zarážajúce, že po nesprávne vykonanej operácii a mimoriadne náročnej snahe o jeho záchranu zamestnanci žalovanej nevenovali pánovi C. v období od 13.11.2013, ale najmä od 21.11.2013, dostatočnú pozornosť a nezistili, že vnútorne krváca. Za rozhodujúcu žalobkyňa považovala aj skutočnosť, že následne, po nesprávne vykonanej operácii, nebola zdravotná starostlivosť opätovne poskytnutá správne, keď zamestnanci žalovanej nezistili vnútorné krvácanie u pacienta, ktorý bol v ich starostlivosti celkovo 26 dní. Vzhľadom

na vyššie uvedené dôvodila, že zákonom stanovené predpoklady pre vznik objektívnej zodpovednosti za protiprávny zásah do jej osobnostných práv, ako aj pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, boli naplnené, pretože v konaní bol preukázaný neoprávnený zásah do chráneného osobnostného práva fyzickej osoby, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť osobnosť fyzickej osoby, bola taktiež preukázaná existencia nemajetkovej ujmy v jej osobnostnej integrite a príčinná súvislosť medzi nimi s tým, že bolo preukázané aj protiprávne konanie žalovanej, ktorá postupovala pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v rozpore s objektívnym právom. Nesprávne však bola ustálená výška priznanej nemajetkovej ujmy.

12. Intervenient na strane žalovanej sa vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej a k odvolaniu žalobkyne stotožnil s odvolaním žalovanej a podporne uviedol, že pokiaľ je od žalovanej požadovaná nemajetková ujma vzniknutá smrťou otca žalobkyne, je potrebné pre úspech v spore preukázať jednoznačne, mimo rozumných pochybností, že smrť vznikla v príčinnej súvislosti s konaním alebo opomenutím žalovanej, ktoré sa dá označiť ako non lege artis, teda objektívne rozporné s právnym poriadkom so zohľadnením profesných štandardov a to z pohľadu ex ante (očami vtedajšej situácie, znalostí a dostupných prostriedkov). Žalovaná správne namieta preukázanie príčinnej súvislosti medzi jednaním jej zamestnancov a úmrtím otca žalobkyne. Upozornil, že ako bezprostredná príčina smrti otca žalobkyne bolo v pitevnom náleze uvedené cirkulačné zlyhanie kombinovanej etiológie (pôvodu), pričom znalec zo znaleckej organizácie vo svojej výpovedi vysvetlil, že k smrti došlo z dôvodu vnútorného krvácania, čo následne viedlo až k zlyhaniu srdca, ktoré bolo už predtým postihnuté chorobným procesom; príčinu krvácania po reoperácii však znalec určiť nevedel a sám uviedol, že pri tejto otázke sa pohybujeme len v rovine hypotéz. Bez ustálenia príčiny vnútorného krvácania (ktoré viedlo k zlyhaniu srdca postihnutému už predtým chorobným procesom) nemôže byť preukázaný jeho pôvod v operačnom zákroku (zákrokoch) realizovanom žalovanou. Argumentoval, že relevantnou otázkou pre posúdenie prípadu nie je iba to, či smrť otca žalobkyne nastala kombináciou príčin, ale či niektorá z príčin (smrti) vznikla non lege artis postupom žalovanej. Ak príčinou smrti bolo vnútorné krvácanie so spolupodieľaním sa chronických chorobných stavov (najmä srdcovo cievneho aparátu), potom je logická úvaha, že bez určenia príčiny krvácania sa nedá konštatovať príčinná súvislosť medzi konaním/opomenutím žalovanej a smrťou pacienta (berúc do úvahy, že za chronické stavy pacienta žalovaná nemôže zodpovedať). Podľa intervenienta pre priamu súvislosť medzi operáciami a krvácaním pacienta nesvedčia časové súvzťažnosti, keď smrť pacienta nastala 26.11.2013, pričom prvá operácia bola 31.10.2013, druhá operácia 2.11.2013, teda smrť nastala 24. deň po druhej operácii. Poukázal na to, ako znalecká organizácia vo vzťahu k druhej operácii konštatovala, že bola zvolená aj realizovaná správne, lege artis (str. 16 znaleckého posudku). Pokiaľ znalecká organizácia ako aj Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou konštatovali porušenie postupov zo strany žalovanej vo vzťahu k prvej operácii (laparoskopická cholecystektómia), nekonštatuje sa tým zároveň (ani sa nedá odvodiť), že práve označeným porušením vzniklo krvácanie, ktoré v konečnom dôsledku spôsobilo smrť pacienta. Zdôraznil, že hypotézy typu „opakovaná anestézia a straty krvi do dutiny brušnej a tenkého čreva sa mohli spolupodieľať na zhoršení zdravotného stavu menovaného do takej miery, že v kombinácii s pridruženými ochoreniami ...došlo ku kardiorespiračnému zlyhaniu a smrti menovaného" nie sú zisteniami vo vzťahu k príčine krvácania a teda poťažmo k príčine smrti. Na margo toho, že žalujúca strana vo svojom odvolaní o.i. považuje za rozhodujúcu skutočnosť nezistenie vnútorného krvácania zo strany žalovanej v období po druhej operácii a toho, že znalecká organizácia vidí postup non lege artis po druhej operácii v nezaznamenaní údajov o množstve, frekvencii a vzhľadu stolice resp. údajov o priebežnej diferenciálno-diagnostickej úvahe poklesu hemoglobínu, ako možnej známky krvácania, poukázal na vyjadrenie žalovanej v bode 11 jej odvolania, že pacient bol po 2. operácii stabilizovaný, jeho stav neindikoval ďalšie poskytovanie zdravotnej starostlivosti; doplnil, že hladina hemoglobínu bola podľa dokumentácie kontrolovaná, jej pokles bol riešený ordináciou transfúzií jednotiek krvi. Mal za to, že pri zvažovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy by mal súd zvažovať aj okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. V tomto prípade sa jednoznačne nejedná a (netvrdí) úmyselné konanie, z okolností vyplýva, že išlo o polymorbídneho, teda rizikového pacienta, kde bolo nutné konštatovať nepochybný vplyv chronického (predoperačného), najmä kardiovaskulárneho stavu na úmrtí. Ako nesprávnu zhodnotil úvahu súdu prvej inštancie, ktorou fakticky priznáva vplyv uzavretej poisťovnej zmluvy žalovanej s intervenientom na priznanú výšku (sumu) náhrady, nakoľko existencia poistenia tohto druhu zodpovednosti nie je judikovaným kritériom určujúcim pre výšku náhrady a odôvodňovanie sumy priznanej náhrady aj existenciou poistenia evokuje "sankcionovanie" žalovanej vyššou sumou náhrady za to, že svoju zodpovednosť má poistenú. Upriamil pozornosť na to, že jediný dôkazný prostriedok ohľadne intenzity zásahu do práv žalobkyne bola svedecká výpoveď jej matky,

teda blízkej osoby žalobkyne a zosnulého, z prirodzeného vzťahu k žalobkyňi a zosnulému majúcej záujem na úspechu žalobkyne, ktorej vyjadrenia ohľadom dopadu úmrtia na život žalobkyne resp. prežívania danej skutočnosti žalobkyňou považoval naďalej za nedostatočne konkrétne. Konštatovanie súdu prvej inštancie, že žalovaná a intervenient mali možnosť klásť otázky žalobkyňi aj svedkyňi alebo navrhnúť iné dôkazné prostriedky, je nepochopením rozdelenia dôkazného bremena, keď je úlohou právneho zástupcu žalobkyne klásť otázky žalobkyňi a žalujúcou stranou navrhutej svedkyňi tak, aby s dostatočnou mierou konkrétnosti bola dokázaná intenzita a charakter zásahu, pričom žalovaná a intervenient sú v opozitnej, kontradiktórnej pozícii a neprenáša sa na nich dôkazné bremeno žalobkyne. Taktiež namietal, že suma 25.000 eur požadovaná odvolaním žalobkyne (žalobou) presahuje sumu, ktorá je prevažne priznávaná plnoletým potomkom v prípadoch úmrtia ich rodiča a poukázal príkladom niektoré rozhodnutia krajských súdov v rámci SR (rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.12.2014, sp. zn. 14Co/102/2014, ktorým bolo plnoletému synovi zomrelého žijúcemu so zomrelým v spoločnej domácnosti priznaných 4.150 eur (smrť nastala v dôsledku dopravnej nehody), rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 12.4.2017, sp. zn. 25Co/214/2016, ktorým bola priznaná suma 9.000 eur plnoletému synovi zomrelého žijúceho aj so svojou priateľkou so zomrelým v spoločnej domácnosti, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.9.2018, sp. zn. 23Co/21/2018, ktorým súd priznal každému z plnoletých potomkov zomretého 10.000 eur, z toho jeden z potomkov žil so zomretým v spoločnej domácnosti).

13. Žalobkyňa v replike na vyjadrenie intervenienta fakticky zopakovala svoju predchádzajúcu argumentáciu k relevantným skutkovým a právnym otázkam prejednávaneho sporu, ktoré viedli súd prvej inštancie k čiastočnému vyhovneniu žaloby. Zdôraznila, že ak by zdravotná starostlivosť bola poskytnutá správne, otec žalobkyne mohol žiť. Intervenient, rovnako žalovaná, ignorujú závery znaleckého posudku aj výpovede súdneho znalca, v zmysle ktorých, ak by v období od 13.11.2013, ale najmä od 21.11.2013 bola otcovi žalobkyne venovaná dostatočná pozornosť, boli mu vykonané všetky potrebné vyšetrenia, t.j. zdravotná starostlivosť by mu bola poskytnutá správne, bola by zistená príčina krvácania do brušnej dutiny a bolo by možné zabrániť úmrtiu pacienta. Žalobkyňa nemá žiadne pochybnosti o tom, že príčinná súvislosť medzi non lege artis postupom žalovanej a úmrtím jej otca bola nesporne preukázaná. Upozornila ako sa intervenient pokúša zavádzať tým, že znalecká organizácia vo vzťahu k druhej operácii konštatovala, že bola zvolená aj realizovaná správne, lege artis, a pokiaľ znalecká organizácia aj ÚDSZ konštatovali porušenie postupov zo strany žalovanej vo vzťahu k prvej operácii, nekonštatuje sa tým zároveň (ani sa nedá odvodiť), že práve označeným porušením vzniklo krvácanie, ktoré v konečnom dôsledku spôsobilo smrť pacienta. Intervenient zároveň argumentuje nepreukázaným a ničím nepodloženým vyjadrením žalovanej o stabilizovanom a zlepšujúcom sa stave pacienta po druhej operácii, ktoré neindikovalo ďalšie poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Takéto špekulatívne tvrdenie je v príkrom rozpore so znaleckým posudkom a výpoveďou súdneho znalca, z ktorých jasne vyplynulo, že nielen pri prvej operácii otca žalobkyne, ale ani následne, v období od 13.11.2013, najmä od 21.11.2013, nepostupovala žalovaná pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti lege artis, keď otca žalobkyne dostatočne nesledovala, nepodrobila potrebným vyšetreniam a nezistila, že u neho dochádza k vnútornému krvácaniu, v dôsledku ktorého otec žalobkyne nakoniec umrel. Skutočnosť, že otec žalobkyne umrel až 24 dní po uskutočnení druhej operácie, nenasvedčuje tomu, že mu zdravotná starostlivosť bola poskytnutá správne, ako sa snaží podsúvať súdu intervenient. Žalovaná nesporne nepostupovala v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., keď nevykonala všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia otca žalobkyne alebo zlepšenia jeho zdravotného stavu. Príčinnú súvislosť medzi nesprávnym poskytnutím zdravotnej starostlivosti a úmrtím otca žalobkyne konštatoval vo svojom znaleckom posudku znalecký ústav a tiež súdny znalec. Všetky tvrdenia intervenienta a žalovanej o správnej pooperačnej starostlivosti, stabilizovanom a zlepšujúcom sa zdravotnom stave pacienta, o nemožnosti stanoviť príčinu smrti a s tým súvisiacej neexistencii príčinnej súvislosti medzi nesprávnym poskytnutím zdravotnej starostlivosti a úmrtím otca žalobkyne sú nepodložené, v konaní nepreukázané a účelové; príčinná súvislosť medzi nesprávnym poskytnutím zdravotnej starostlivosti zo strany žalovanej (dokonca opakovaným) a úmrtím otca žalobkyne bola riadne preukázaná. Súd prvej inštancie teda ohľadne príčinnej súvislosti dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Uviedla, že intervenient tiež spochybňuje výšku náhrady nemajetkovej ujmy uplatnenej žalobkyňou, jej posúdenie zo strany súdu prvej inštancie a poukazuje na judikatúru súdov ohľadne sumy, ktorá je prevažne priznávaná plnoletým potomkom v prípadoch úmrtia ich rodiča. Zároveň zdôrazňuje, že jediný dôkazný prostriedok ohľadne intenzity zásahu do osobnostných práv žalobkyne bola svedecká výpoveď matky žalobkyne, ktorá je blízkou osobou žalobkyne a zosnulého a

má mať záujem na úspechu žalobkyne v tomto spore. Intervenient však opomína, že aj výsluch strany, t.j. žalobkyne je v súlade s § 195 C.s.p. dôkazným prostriedkom rovnakej právnej sily a významu, ako ostatné dôkazné prostriedky. Výsluchom svedka, v tomto prípade matky žalobkyne, boli potvrdené skutočnosti, ktoré uviedla žalobkyňa počas svojho výsluchu. Je nepochybné, hoci sa to intervenient snaží zľahčovať, že smrť blízkej osoby je potrebné vo všeobecnosti vnímať ako ujmu veľkej intenzity, ktorú by takto objektívne vnímala každá osoba. Žalobkyňa má za to, že mimoriadnu intenzitu zásahu do svojich osobnostných práv, primárne do práva na súkromie a rodinný život, riadne preukázala. Svedeckou výpoveďou matky žalobkyne bolo preukázané, aký intenzívny bol vzťah medzi žalobkyňou a jej otcom, dcérou žalobkyne a jej starým otcom a akú závažnú ujmu vo svojom súkromí a rodinnom živote v dôsledku jeho straty obe utrpeli. Žalobkyňa pripomína, že požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy má predstavovať čiastočnú kompenzáciu za zásah do práva na súkromie a na rodinný život nielen u žalobkyne, ale aj u jej dcéry, ktorá mala k otcovi žalobkyne (svojmu dedkovi) veľmi blízky vzťah; žalobkyňa však vzhľadom na nízky vek svojej dcéry nechcela, aby aj ona bola stranou v konaní. Vzhľadom na uvedené považuje žalobou uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy za primeranú strate, ktorú ona a jej maloletá dcéra v dôsledku úmrtia otca žalobkyne utrpeli. K rozhodnutiam súdov, na ktoré intervenient poukazuje vo svojom vyjadrení v súvislosti so sumou, ktorá je prevažne priznávaná plnoletým potomkom v prípade úmrtia ich rodiča, si žalobkyňa kladie otázku, či je vôbec v peniazoch oceneľný ľudský život, či je vôbec objektívne možné stanoviť akékoľvek kritériá na peňažné vyčíslenie straty blízkej osoby. Stanoviť všeobecne aplikovateľné kritériá na určenie výšky peňažnej náhrady v prípade smrti blízkej osoby ako následku protiprávneho konania škodcu nie je objektívne možné, pretože ľudský život nie je obchodovateľný tovar a jeho hodnota je v peniazoch nevyčísľiteľná. O to závažnejšiu traumatu sa jedná, ak k protiprávnemu konaniu dôjde zo strany zamestnancov poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, na ktorých sa pacient a jeho blízki obracajú s dôverou a očakávajú pomoc v zdravotných ťažkostiach. V tomto prípade žalobkyňa nestratila iba rodiča, ale osobu, na ktorú bola veľmi citovo naviazaná, ktorá jej poskytovala istotu, oporu, pomoc a stabilitu v živote slobodnej matky vychovávajúcej maloletú dcéru. Smrť svojho otca žalobkyňa niesla mimoriadne ťažko, čo v spore riadne preukázala a mala za to, že požadovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je primeraná nielen zásahu do jej osobnostných práv, ale aj okolnostiam, za akých k tomuto zásahu došlo; uzavrela, že vyjadrenie intervenienta na strane žalovanej je z týchto dôvodov tendenčné a účelové.

14. Žalovaná v replike na vyjadrenie intervenienta súhlasila s jeho tvrdeniami ohľadom potreby jednoznačného preukázania príčinnej (a teda mimo rozumných pochybností) súvislosti medzi smrťou otca žalobkyne a konaním zamestnancov UNB. Vzhľadom na to, že argumentácia intervenienta v tejto časti je totožná resp. korelujúca s argumentmi žalovanej, uviedla, že nebude pre duplicitu uvedené argumenty opakovať. Časť vyjadrenia intervenienta ohľadom výšky priznanej resp. požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy obsahuje tiež presvedčivé a logické argumenty; žalovaná bola názoru, že nakoľko nie je naplnený obligatórny predpoklad pre priznanie zodpovednosti za škodu (resp. za nemajetkovú ujmu) a to príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom škody, nie je možné žalobkyňu priznať akúkoľvek náhradu škody. Záverom požiadala odvolací súd, aby vo veci rozhodol v zmysle petíty odvolania zo dňa 13.8.2018.

15. Odvolací súd (s poukazom na § 470 ods. 1, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“, účinného od 1.7.2016), viazaný rozsahom a dôvodmi oboch odvolaní (§ 379, § 380 ods. 1 C.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolania žalobkyne a žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C.s.p., viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých výrokoch je vecne správny (§ 387 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok verejne vyhlásil 29.9.2020 (§ 219 ods. 3 C.s.p.).

16. Podľa § 387 ods. 2 C.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody; pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov.

17. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Podľa § 13 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa

odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

18. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy a v súlade so štandardnými postupmi na výkon prevencie, štandardnými diagnostickými postupmi a štandardnými terapeutickými postupmi pri zohľadnení individuálneho stavu pacienta.

19. Podľa § 50 ods. 2 písm. zákona č. 581/2004 Z.z o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak úrad pri výkone dohľadu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti zistí, že zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá správne, alebo ak úrad zistí porušenie povinností ustanovených v § 46 ods. 1 podľa závažnosti zistených nedostatkov a ich následkov môže uložiť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti a) pokutu (§ 64 ods. 2) alebo b) zákaz výkonu zdravotníckeho povolania najviac na jeden rok; ak poskytovateľom zdravotnej starostlivosti je právnická osoba, zákaz výkonu zdravotníckeho povolania môže uložiť jej odbornému zástupcovi.

20. Predmetom sporu bolo posúdenie nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá jej mala vzniknúť tým, že žalovaná ako poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, túto neposkytla správne jej otcovi Z. C.P. t.j. lege artis, čím spôsobil jeho smrť a zásah do práva na súkromie žalobkyne. Úvodom hodno zdôrazniť, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav sporu, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby pri uplatňovanom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 12.500 eur, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite logicky a presvedčivo odôvodnil.

21. Pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 C.s.p.) a v podrobnostiach poukazuje na vyčerpávajúce skutkové a právne zdôvodnenie rozhodnutia, v ktorom sa súd prvej inštancie zoširoka vysporiadal so všetkými aspektmi znášania dôkazného bremena v medicínsko-právnych sporoch, keď konštatoval, že hoci vznik samotného vnútorného krvácania, resp. príčinu jeho spustenia, nedokáže veda v jej súčasnom stave vyabstrahovať, aj v čase jeho spustenia bol otec žalobkyne pacientom žalovanej, ktorá už len tým, že nezistila príčiny krvácania, ani sa s týmto negatívnym následkom adekvátne nevysporiadala, sa podieľala na jeho smrti. A keďže sa nedá ustáliť existencia výlučnej príčinnej súvislosti medzi konaním žalovanej a smrťou otca žalobkyne, za takýchto okolností nemožno od žalobkyne spravodlivo ani požadovať, aby niesla výhradnú zodpovednosť za stav, kedy je vedecky vylúčené konkretizovať podiel objektívnej zodpovednosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti za smrť pacienta.

22. Žalovaná v podanom odvolaní neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, s ktorými by sa nevyrovnal už súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, odvolaciemu súdu sa preto javí úloha vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 C.s.p.) ako kontraproduktívna a neúčelná, keďže žalovanou prezentované „podstatné tvrdenia“ v odvolaní boli vo všetkých súvislostiach zodpovedané v dôkladnej a presvedčivej argumentácii súdu prvej inštancie. Posúdenie veci odvolacím súdom sa tak odráža v jasnom a zrozumiteľnom zodpovedaní všetkých právnych a skutkovo relevantných otázok v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie. Na uvedenom základe neboli z povahy veci odvolacie námietky žalovanej, čo do základu uplatňovaného nároku v právnom posúdení veci a žalobkyňou uvádzané tvrdenia v odvolaní, čo do priznanej výšky nemajetkovej ujmy, spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku; aj podľa presvedčenia odvolacieho súdu totiž aj napriek skutočnosti, že znalec doc. MUDr. Luděk Vrtík, CSc. nedokázal zistiť konkrétnu príčinu vzniku krvácania do dutiny brušnej, je zrejmé, že v čase, keď k nemu došlo, bol pacient stále v pooperačnej starostlivosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, ktorý nevenoval pozornosť náznakom ťažkostí (poklesu hemoglobínu) a nenariadil potrebné vyšetrenia a teda nezistil príčinu a vznik krvácania; porušenie povinnosti poskytovať zdravotnú starostlivosť pacientovi správne v tomto prípade nezahŕňalo

len poranenie žlčových ciest, ale aj následné neposkytnutie adekvátnej zdravotnej starostlivosti v podobe reflektovania náznakov možnosti vzniku ťažkostí, ktoré následne, bohužiaľ, aj nastali v podobe krvácania do brušnej dutiny.

23. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie, ktorými je odvolací súd viazaný (§ 383 C.s.p.) vyplýva, že znalecká organizácia forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o. hodnotila operáciu pána Z. C. z 31.10.2013, spôsobom non lege artis, pretože neboli dodržané takmer žiadne bezpečné postupy pri laparoskopickej operácii žlčníka; ďalej, že v rámci hospitalizácie pacienta v období od 13.11.2013 a najmä od 21.11.2013, kedy došlo k zisteniu poklesu hemoglobínu, nebol v zdravotnej dokumentácii zaznamenaný žiaden údaj o množstve, frekvencii, či vzhľadne stolice pacienta, resp. ani údaj o priebežnej diferenciálno-diagnostickej úvahe poklesu hemoglobínu ako novej známky krvácania, ktorý postup je postupom non lege artis. Podľa znaleckej organizácie by za predpokladu správne vykonanej prvej operácie nemuselo dôjsť k úmrtiu pacienta; tento by nebol následne zaťažovaný opakovanou operáciou, krvnými stratami, opakovanou anestéziou, čo v kombinácii s jeho pridruženými chorobami spôsobilo kardiorespiračné zlyhanie a smrť. Znalecká organizácia uviedla, že smrť nastala v príčinnej súvislosti s uvedenými non lege artis postupmi a na smrti sa spolupodieľali chronické chorobné stavy pacienta.

24. Žalovaná a intervenient vo vzťahu k napadnutému rozsudku súdu prvej inštancie vzniesli v podstate jedinú principiálnu námietku; že v konaní nebola zistená, ani stanovená existencia príčinnej súvislosti medzi konaním zamestnancov žalovanej a úmrtím otca žalobkyne, resp. že ak príčinou smrti bolo vnútorné krvácanie so spolupodieľaním sa chronických chorobných stavov (najmä srdcovo cievneho aparátu), potom bez určenia príčiny krvácania sa nedá konštatovať príčinná súvislosť medzi konaním/opomenutím žalovanej a smrťou pacienta (berúc do úvahy, že za chronické stavy pacienta žalovaná nemôže zodpovedať).

25. Na zdôraznenie správnosti záverov prijatých súdom prvej inštancie v nadväznosti na tieto odvolacie námietky, odvolací súd uvádza, že príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je rovnako podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty, pričom sa vyžaduje, aby protiprávne konanie a vznik škody boli v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda, aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom (bezprostredným) tejto príčiny. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala. Existenciu príčinnej súvislosti zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie je. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmom (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada. Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom.

26. Súd prvej inštancie so zreteľom na konkrétne okolnosti veci k pomeru príčiny a následku medzi konaním/opomenutím žalovanej a smrťou pacienta uzavrel, že pánovi Z. C. boli pri prvej operácii závažne poranené žlčové cesty, tieto mu museli byť následne reoperované (1) a skutočnosť, že v rámci následnej pooperačnej starostlivosti nebola zo strany lekárov venovaná adekvátna zdravotná starostlivosť a pozornosť jeho zdravotnému stavu (2), tieto skutočnosti spôsobili (v súčinnosti s jeho polymorbiditou) smrť. Pri následnom právnom posúdení veci vychádzal z toho, že súčasná medicína nedokáže konkretizovať, ani percentuálne vyjadriť podiel týchto jednotlivých faktorov na smrti pacienta.

27. Nález Ústavného súdu SR zo dňa 24.10.2017, II. ÚS 716/2016, zaujal jednoznačný právny názor, pokiaľ ide o premisu prezentovanú žalovanou a intervenientom, že príčinnú súvislosť medzi skúmanými javmi, z ktorých jeden jav (príčina) vyvoláva ten druhý (následok), možno z procesného hľadiska považovať za preukázanú vtedy, ak je kauzálna väzba medzi nimi jednoznačne preukázaná, pričom iba pravdepodobnosť o jej existencii nestačí. V tejto súvislosti považoval ústavný súd za potrebné uviesť, že z hľadiska dokazovania v súdnom konaní je určenie miery procesnoprávneho poznania rozhodujúcich skutočností stupňom absolútnej istoty pomerne náročnou úlohou, pretože optikou procesného práva je každý dôkaz o tvrdenej skutočnosti v zásade len dôkazom jej pravdepodobnosti;

z povahy problémov súvisiacich so zmyslovým spoznávaním minulých javov nie je spravidla nikdy možné stopercentne potvrdiť existenciu alebo priebeh určitého skutkového deja, ktorý sa už odohral, a preto určitá miera neistoty bude skoro vždy v priebehu jeho dokazovania prítomná. Z uvedeného potom a contrario vyplýva, že absolútna istota neprípúšťajúca žiadne ani teoretické pochybnosti o inom priebehu udalostí nemôže byť v zásade ako miera dôkazu požadovaná, ak takáto požiadavka zároveň stavia stranu zaťažujú dôkazným bremenom do objektívne neprekonateľných dôkazných problémov. Uvedené podľa ústavného súdu platí o to viac, že kauzalita medzi skúmanými javmi určitého skutkového deja predstavuje taký jeho prvok, ktorý v zásade nie je ani zmyslovo ani bezprostredne a objektívne pozorovateľný, a preto jeho prítomnosť možno spravidla predpokladať iba na základe určitého kvantitatívneho stupňa pravdepodobnosti, a to obvykle na základe predchádzajúcich skúseností založených na ustálenom priebehu rozhodujúcich dejov.

28. V uvedenom kontexte ústavný súd ďalej zdôraznil, že problematika spoznávaní minulých javov, najmä príčinnej súvislosti, sa prenáša do procesnej roviny najmä v tom, že základným východiskom pri uvažovaní o rozložení dôkazného bremena medzi strany sporu je pravidlo, podľa ktorého ten, kto tvrdí, ten aj dokazuje (affirmanti incumbit probatio), čo v sporovom súdnom konaní, pokiaľ ide o otázku preukázania príčinnej súvislosti, zaťažuje žalobcu. Ako správne A. Winterová uvádza, v skutkovo a právne zložitých sporoch je tento základný sylogizmus spravidla nepostačujúci aj preto, že spravodlivé usporiadanie procesných vzťahov vyžaduje, aby bola zohľadnená skutočnosť, že mnohokrát nie je v možnostiach strany, ktorá určitú skutočnosť tvrdí, tiež svoje tvrdenia dokázať (porovnaj prof. JUDr. Alena Winterová, CSc., a kolektív. Civilní právo procesní. 6. aktualizované vydání. Praha : Linde, 2011. s. 252). Pripomenul, že jednou z oblastí, kde tieto problémy vystupujú zvlášť do popredia, sú tzv. medicínsko-právne spory, ktoré sú charakteristické svojou skutkovou zložitou prejavujúcou sa predovšetkým súbehom viacerých príčin spôsobilých privodiť daný následok alebo výrazným časovým obdobím medzi príčinou a následkom, čo významne sťažuje dôkaznú situáciu, prípadne tým, že úroveň aktuálneho stavu poznania v danom čase neumožňuje spoľahlivo objasniť tvrdený kauzálny priebeh, nedokonalosťou postupov pri poskytovaní zdravotníckej starostlivosti alebo samotnou povahou biologických procesov (porovnaj napr. DOLEŽAL, Adam - DOLEŽAL, Tomáš. Kauzalita v civilním právu se zaměřením na medicínskoprávní spory. Praha : Ústav státu a práva AV ČR, 2016. s. 180). Charakteristickou črtou týchto vzťahov, ktorá v priebehu súdneho konania mnohokrát zohráva rozhodujúcu úlohu, je aj to, že medzi úrovňou poznania zdravotníckeho zariadenia a pacientom je výrazná informačná asymetria v neprospech pacienta. Práve informačná nerovnomernosť medzi úrovňou poznania zdravotníckeho zariadenia na jednej strane a jeho pacientom na strane druhej a s tým spojená odborná znalosť zdravotníckeho zariadenia a spôsobilosť vnímať udalosti spojené s poskytovaním zdravotníckych služieb lepšie alebo o ich priebehu zistiť viac a tiež jeho spôsobilosť preventívne alebo následne zabezpečiť o tom dôkazné prostriedky sú tými okolnosťami, ktoré ho stavajú do výhodnejšieho procesného postavenia v prípade sporu vo vzťahu k pacientovi, ktorý takéto možnosti spravidla nemá.

28.1. V nadväznosti na tieto právno-interpretáčnej východiská ústavný súd uzavrel, že v prípade, ak má za takejto situácie poškodený pacient, ako slabšia strana v priebehu súdneho konania dokázať príčinnú súvislosť medzi určitými právne relevantnými javmi, má v priebehu dokazovania pred sebou pomerne náročnú úlohu, ktorá hraničí v mnohých prípadoch s jej faktickou realizovateľnosťou. Práve objektívne limity spojené s dokazovaním kauzálnej súvislosti, ako aj slabšie postavenie poškodeného pacienta sú tými skutočnosťami, ktoré v rámci štandardného dôkazného sylogizmu vedú v mnohých prípadoch k nespravodlivým výsledkom, pretože neadekvátna náročnosť unesenia dôkazného bremena o príčinnej súvislosti medzi škodovou udalosťou a vznikom škody zo strany pacienta je v prípade uplatňovania zásady „všetko alebo nič“ aj spravidla príčinou jeho neúspechu v spore. Takéto riešenie sa javí byť nespravodlivé najmä v prípadoch, keď pre pravdivosť skutkových tvrdení žalobcu hovorí vysoká miera ich pravdepodobnosti.

28.2. V medicínsko-právnych sporoch nie je v mnohých prípadoch, z už uvedených dôvodov, možné jednoznačne určiť skutočnú príčinu vzniku škodlivého následku, ale túto možno stanoviť len s určitou mierou jej pravdepodobnosti. V týchto prípadoch je nutné vziať do úvahy aj ďalšie prvky, na ktorých je vybudovaný systém zodpovednostného práva, a zohľadniť ich v kontexte objektívnej kauzálnej neistoty a vzájomnom nerovnocennom postavení tak, aby výsledok zodpovedal princípom, na ktorých je zodpovednosť za ujmu/škodu postavená. V tejto situácii ide v zásade o vyvažovanie dvoch proti sebe stojacich záujmov, a to práva poškodeného na jeho odškodnenie a na druhej strane záujem na tom, aby

povinnosť na náhradu škody zaťažovala iba toho, kto škodu skutočne spôsobil alebo ju mohol svojím konaním odvrátiť. Neistota vo vzťahu k príčinnej súvislosti musí byť preto spravodlivo rozdelená, pričom, ako uvádza F. Štajgr, požiadavka spravodlivého vyváženia faktickej nerovnosti sporových strán je v zásade naplnená v prípade, ak je v pochybnostiach rozhodnuté v prospech toho, komu vznikla ujma (porovnaj Dr. František Štajgr. Důkazní břemeno v civilním soudním sporu, Praha, 1931. s. 114).

29. Možno teda zopakovať sumarizované tézy z rozhodnutia ústavného súdu, ktoré citoval aj súd prvej inštancie, že požiadavka jednoznačného preukázania príčinnej súvislosti bez možnosti pripustenia určitej rozumnej miery neistoty osobitne v sporoch, ktoré majú svoj pôvod vo vzťahoch lekár (zdravotnícke zariadenie) a pacient (klient), je v štandardnom type dôkazného sylogizmu neprimeraná, pretože narúša spravodlivú rovnováhu medzi dotknutými stranami tým, že nereflektuje objektívne limity súvisiace s následným poznávaním minulých javov, zvlášť príčinnej súvislosti, a proporcionálne nevyvažuje vzájomné asymetrické postavenie týchto subjektov, v ktorom má z už uvedených dôvodov „navrch“ zdravotnícke zariadenie, keďže na žalobcu (poškodeného) ako slabšiu stranu v ich vzájomnom vzťahu kladie neúmerné nároky, čím mu v súdnom konaní fakticky znemožňuje dosiahnutie ich uspokojenia, v dôsledku čoho porušuje aj jeden z aspektov práva na spravodlivé súdne konanie, ktorým je rovnosť jeho strán.

30. V konkrétne posudzovanej veci z pohľadu naplnenia funkcií zodpovednostného práva, podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ požiadavka stopercentnej miery dôkazu pre účely unesenia dôkazného bremena poškodenej (v tomto prípade žalobkyne) ukladá, aby pod procesnou sankciou neúspechu v spore tvrdila a preukázala kauzalitu s absolútnou istotou, ide o cieľ, ktorý je nereálny a v zásade objektívne nespĺniteľný. Dôsledkom takto chápanej a aplikovanej miery dôkazu o tvrdenej kauzalite je potom situácia, ktorá bráni aj realizácii hmotného práva tým, že na jednej strane žalovanej poskytuje neadekvátnu výhodu v súdnom konaní a na strane druhej neodôvodnene poškodzuje žalobkyňu, čo je zároveň v rozpore aj s princípmi procesného práva.

31. Zhrnuté a podčiarknuté, nanovo definované tézy Ústavného súdu SR v náleze zo dňa 24.10.2017, II. ÚS 716/2016, v otázke určovania skutočnej príčiny vzniku škodlivého následku v medicínsko-právnych sporoch a aplikovanej miery dôkazu o tvrdenej kauzalite, predstavujú právnu doktrínu, s ktorou sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Judikatúra nemôže byť bez vývoja a nie je vylúčené, aby (a to i pri nezmenenej právnej úprave) bola nielen dopĺňovaná o nové interpretačné závery, ale aj menená (porovnaj nález Ústavného súdu ČR zo dňa 20.6.2007, sp. zn. III. ÚS 117/07). Tento jav je do značnej miery prirodzený, pretože odráža skutočnosť, že proces interpretácie a aplikácie práva nie je statický, ale dynamický a súdy, poctivo hľadajúce najsprávnejšie a najspravodlivejšie riešenie rozhodovaných prípadov, môžu neskôr dospieť k presvedčeniu, že riešenie, ktoré zvolili skôr, nie je z celého radu dôvodov optimálne (por. stanovisko pléna Ústavného súdu ČR zo dňa 25.11.2014, sp. zn. Pl. ÚS-st. 39/14).

32. Nemožno preto ďalej zotrvať na námietkach žalovanej a intervenienta, že bez ustálenia bezprostrednej príčiny vnútorného krvácania nemôže byť preukázaný jeho pôvod v operačnom zákroku (zákrokoch) realizovanom žalovanou; je skutočnosťou, že s ohľadom na inherentné obmedzenia lekárskej vedy rozpoznať presný priebeh reťazenia príčin a následkov odohrávajúceho sa v ľudskom tele, je pre žalobkyňu nadmieru obtiažne, aby taký „bezprostredný“ dôkaz podala, keď veľmi zostručnene povedané, príčinnosť je v biologických procesoch vlastne vždy len väčšia či menšia pravdepodobnosť. Z uvedeného dôvodu, pokiaľ teda súd prvej inštancie uzavrel, že „...hoci vznik samotného vnútorného krvácania, resp. príčinu jeho spustenia, nedokáže veda, v jej súčasnom stave, vyabstrahovať, aj v čase jeho spustenia bol otec žalobkyne pacientom žalovanej, ktorá už len tým, že nezistila príčiny krvácania, ani sa s týmto negatívnym následkom adekvátne nevysporiadala, sa podieľala na jeho smrti. A keďže sa nedá ustáliť existencia výlučnej príčinnej súvislosti medzi konaním žalovanej a smrťou otca žalobkyne, za takýchto okolností nemožno od žalobkyne spravodlivo ani požadovať, aby niesla výhradnú zodpovednosť za stav, kedy je vedecky vylúčené konkretizovať podiel objektívnej zodpovednosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti za smrť pacienta“, posúdil mieru pravdepodobnosti príčiny vnútorného krvácania otca žalobkyne určením ako varianty najpravdepodobnejšej, podľa kritéria nezainteresovanej, racionálne uvažujúcej osoby, pri zohľadnení obvyklého chodu vecí v čase, keď došlo k úmrtiu pána Z. C. a to tak, že o pravdivosti takto stanoveného skutkového deja nie sú rozumné pochybnosti.

32.1. Preukázanie príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti žalovanej pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti otcovi žalobkyne Z. C., a jeho úmrtím v takejto dostatočnej miere dokazuje konštatovanie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, znalecká organizácia forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., ktorá za týmto účelom vypracovala znalecký posudok a doc. MUDr. Luděk Vrtík, CSc., ktorý v konaní vypovedal ako znalec, pričom veľkú pravdepodobnosť pochybenia na strane zdravotníckeho zariadenia potvrdzuje aj podanie obžaloby pre prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona voči operatérovi Z. N.P. X., ktorý vykonal nesprávne prvú operáciu otca žalobkyne, a za ktorého konanie nesie zodpovednosť žalovaná.

32.2. Ústava Slovenskej republiky v čl. 40 garantuje každej fyzickej osobe právo na ochranu zdravia, a preto zásah do ústavou chránenej hodnoty sa prirodzene musí spájať s náležitou ústavne garantovanou ochranou tejto hodnoty. Neoprávnený zásah do práva na ochranu zdravia konaním v rozpore so súčasnými poznatkami lekárskej vedy predstavuje fatálne zlyhanie, ktoré je v príkrom nesúlade s poslaním subjektu, ktorého podstatou činnosti je vyliečenie z choroby, záchrana života a zabránenie vzniku zdravotných komplikácií (§ 3 ods. 4 zákona č. 576/2004 Z.z.). Na základe toho, že medicínsky následok postupu non lege artis bol, resp. (s vysokou pravdepodobnosťou) mohol byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia otca žalobkyne (ktorý napokon viedol ku krvácaniu do brušnej dutiny), nemohla byť z povahy veci vylúčená zodpovednosť žalovanej ako zdravotníckeho zariadenia. Skutočnosť, že takýto postup v rozpore s objektívnym právom nemusel byť pre samotný nezvratný následok (smrť) rozhodujúci na 100 %, nepredstavuje vylúčenie zodpovednosti za nesprávny medicínsky postup. Na uvedenom závere nič nemení ani nesporná skutočnosť, že v prípade pána Z.F. C. sa jednalo o polymorbídneho pacienta; jeho chronický kardiovaskulárny stav na úmrtí bol zohľadnený súdom prvej inštancie tým, že za spravodlivé považoval „spolupodieľanie sa“ žalovanej na zodpovednosti za vzniknutý následok v rozsahu zavinenia 50 %, nakoľko nemal za objektívne možné určiť rozsah jeho zavinenia a podiel nepriaznivého stavu pacienta na negatívnom následku.

33. Na uvedenom základe bola vo vzťahu k otázke akcentovanej odvolaním žalovanej ustálená zodpovednosť žalovanej za nesprávne poskytnutú zdravotnú starostlivosť, ktorá ipso iure stotožňuje žalovanú ako pôvodcu neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobkyne (predstavovaných právom na súkromný a rodinný život) v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy. Protiprávnym konaním žalovanej (§ 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z.) pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti otcovi žalobkyne došlo k intenzívnemu zásahu do súkromia žalobkyne, ktoré zahŕňa tiež právo na realizáciu rozvíjania rodinných vzťahov, pretože z objektívneho pohľadu je strata jedného z členov blízkeho rodinného spoločenstva úplne neodčiniteľnou ujmov, ktorá postihuje jeho zostávajúcich členov, takže náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je primeraným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu.

34. Žalobkyňa vo svojom odvolaní vytýkala súdu prvej inštancie nesprávne právne posúdenie veci v časti zamietnutia náhrady nemajetkovej ujmy (v sume prevyšujúcej 12.500 eur), ktorú súd prvej inštancie vyhodnotil ako neopodstatnenú s odôvodnením, že žalobkyňa si uplatnila nemajetkovú ujmu vo výške 25.000 eur primerane okolnostiam zásahu, avšak z dôvodu neosvedčenia výlučnej kauzality jej náhradu krátil v rozsahu 50 %. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie sa dôsledne zaoberal opodstatnenosťou uplatňovaného nároku z hľadiska § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý predpokladá pre priznanie relatívnej náhrady značnú mieru dotknutia na osobnostných právach fyzickej osoby za situácie, pokiaľ by sa nejavilo dostačujúce morálne zadosťučinenie. Pri svojich úvahách o jej výške vychádzal z kritérií uvedených v § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, a to zo závažnosti nemajetkovej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo, a to tak, aby výška nemajetkovej ujmy bola v súlade s požiadavkou spravodlivosti; správne prezumoval, že rozhodovanie o výške nemajetkovej ujmy je individuálne a je veľmi ťažko určiť primeraný finančný ekvivalent za stratu ľudského života, lebo sa jedná o nereparovateľný následok s dôvetkom, že finančné zadosťučinenie v danom prípade predstavuje zmiernenie trvajúceho následku v podobe straty blízkej a milovanej osoby. Bez ohľadu na vek poškodeného, smrť otca zastávajúceho v živote žalobkyne jedinou mužskú rolu, je potrebné považovať za jeden z najzávažnejších zásahov do súkromia fyzickej osoby. Na druhej strane, výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nemá byť ocenením hodnoty ľudského života, pretože tento má nevyčísliteľnú hodnotu, ale jej cieľom je len určitá satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života žalobkyne a nemôže na strane žiadateľa slúžiť ani na neprípustné obohacovanie a mať likvidačný charakter voči tomu, kto je na zaplatenie nemajetkovej ujmy zaviazaný. Nič na tom nemení ani uzavretá poisťná zmluva žalovanej s intervenientom na priznanú

výšku (sumu) náhrady, nakoľko v zhode s intervenientom v tomto prípade je nutné usúdiť, že existencia poistenia tohto druhu zodpovednosti nie je judikovaným kritériom určujúcim pre výšku náhrady a odôvodňovanie priznanej náhrady, existenciou poistenia môže dôvodne vytvárať dojem „pokutovania“ žalovanej vyššou sumou náhrady za to, že svoju zodpovednosť má poistenú.

34.1. Suma 12.500 eur priznaná súdom prvej inštancie sa tak javí ako primeraná charakteru a celkovému zmyslu tejto satisfakcie; závažnosť vzniknutej ujmy u žalobkyne v danom prípade, ako i okolností, za ktorých k porušeniu práv došlo, plne opodstatňovali súdom prvej inštancie priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Tým došlo k naplneniu požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobkyne (reštitučnej podstaty relutárnej náhrady a jej vyrovnávacieho charakteru). Súdom prvej inštancie priznaná náhrada nemajetkovej ujmy predstavuje základné štandardné kompenzovanie zmiernenia ujmy žalobkyne v prípade, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Takáto náhrada je v zmysle zásad slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej správnosti (ktorá je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti) spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie. Súdom prvej inštancie priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy nijak nevybočuje z hodnotenia závažnosti vzniknutej ujmy v dôsledku straty blízkeho rodinného príslušníka Európskym súdom pre ľudské práva (rozhodnutie ESLP zo dňa 28.3.2017 k sťažnosti č. 78103/14 vo veci Fernandes de Oliveira proti Portugalsku, rozsudok Veľkej komory ESLP zo dňa 19.12.2017 k sťažnosti č. 56080/13 vo veci Lopes de Sousa Fernandes proti Portugalsku).

35. Súd prvej inštancie na základe žalobkyňou navrhovaného dokazovania zistil rozhodné skutočnosti ohľadom závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy a konkrétnych okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti dcéry Z. C. (Z. C.). Postupoval správne, pokiaľ určil výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovení § 13 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka podľa svojej voľnej úvahy a v odôvodnení vyložil, aké okolnosti prípadu považoval za mimoriadne do tej miery, že odôvodňujú úvahu o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

35.1. Ako nedôvodné vyhodnotil odvolací súd námietky žalovanej a intervenienta o tom, že ako jediný dôkazný prostriedok ohľadne intenzity zásahu do práv žalobkyne bola svedecká výpoveď jej matky, ktorá z prirodzeného vzťahu k žalobkyňi a k zosnulému mala záujem na úspechu žalobkyne; s tým, že vyjadrenia ohľadom dopadu úmrtia na život žalobkyne resp. prežívania danej skutočnosti žalobkyňou považovali za nedostatočne konkrétne. Hodno zdôrazniť, že zmeny v živote pozostalých osôb sa po smrti ich príbuzného vyjadrujú opisom spoločného života zomrelého a jeho príbuzných pred tragickou smrťou, pričom ujma je stotožňovaná s absenciou týchto prejavov rodinného života po smrteľnej udalosti príbuzného. Tieto skutkové zistenia sú spravidla výsledkom jednoduchého dokazovania, keďže tak, ako tomu bolo aj v danom prípade, skutkové tvrdenia žalobkyne (žalujúcej príbuznej) neboli žalovanou spochybňované; žalovaná ani intervenient nepoznajú osobné a rodinné pomery pozostalej dcéry a spochybňovanie žalobkyňou tvrdeného skutkového stavu by si vyžadovalo poznanie týchto pomerov žalovanou. Súd prvej inštancie pri ustaľovaní rozhodných skutočností potrebných pre kvantifikovanie rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy preto vychádzal správne z dôkazu výsluchom žalobkyne a výsluchom svedkyne Z. C., keď iné dôkazy k tejto skutkovej otázke neboli navrhnuté. Žalovaná a intervenient mali možnosť pri výsluchu klásť otázky žalobkyňi aj svedkyňi, rovnako mali možnosť navrhnúť iné dôkazy, čo však neurobili; odvolací súd už len dodáva, že od žalovanej v konečnom dôsledku bez hlbšej investigatívnej činnosti ani nemožno očakávať, že by bola schopná produkovať tvrdenia, ktoré by vyvracali skutočnosti týkajúce sa intímnej sféry vzťahov zomrelého Z. C. a jeho dcéry (žalobkyne). Na tomto základe bol preto adekvátny záver súdu prvej inštancie o unesení dôkazného bremena žalobkyňou, ktorá opísala rozhodné skutočnosti a výsluchom svedkyne Z. C. aj potvrdila ich pravdivosť.

36. Primárnym významom satisfakčnej funkcie náhrady nemajetkovej ujmy je primerane, s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu vyvážiť, resp. zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, pretože ako už bolo povedané, nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčíslieť. Súd prvej inštancie dôkladne posúdil jednotlivé okolnosti konkrétneho prípadu a zhodnotil, ako sa tá ktorá podieľala na určení konečnej výšky relutárnej náhrady; v odôvodnení svojho rozhodnutia skúmal okolnosti na strane poškodenej, t.j. intenzitu vzťahu žalobkyne so zomrelým otcom, a za podstatnú považoval aj kvalitu vzájomného vzťahu, keď konštatoval, že žalobkyňa utrpela smrťou svojho otca obzvlášť veľkú ujmu v citovej (emocionálnej oblasti), kedy stratila nielen otca, ale v

podstate celkovo mužský element, ktorý jej v živote v rozhodnom období chýbal, kedy jej otec poskytoval oporu, istotu a stabilitu aj po finančnej stránke a najmä predstavoval neoceniteľnú pomoc pri výchove jej maloletej dcéry. Otec bol pre žalobkyňu oporou pri tehotenstve, výchove dcéry, kedy sa o vnučku staral, trávil s ňou čas, zabezpečoval jej vodenie do škôlky; prihliadol aj na skutočnosť, že otec nahrádzal žalobkyňu, ako slobodnej matke bez partnera tiež mužský element, a to najmä pri výchove dcéry, nakoľko jej biologický otec o ňu nejavil záujem. Rovnako otec predstavoval aj finančnú istotu, hoci nebola na neho odkázaná; žili dokonca spolu v spoločnej domácnosti, čo nepochybne zväčšovalo následný pocit straty a prázdnoty na strane žalobkyne.

37. Aj keď zákon nestanovuje ani rámcovo sumy pre odškodnenie nemajetkovej ujmy, musí sa súd pri rozhodovaní o určení jej výšky v každom konkrétnom prípade opierať aspoň o judikatúru vyšších súdov v skutkovo podobných sporoch. Ak má byť rozhodovanie v týchto otázkach považované stranami za spravodlivé, nie je možné odškodnenie priznávať náhodne, bez ich porovnania s inými prípadmi. Odvolací súd podporne v tejto spojitosti poukazuje, ako na jedno z možných kritérií, porovnanie s odškodňovaním podľa zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov; v zmysle § 12 ods. 2 má pri spôsobení smrti trestným činom obeť násilného trestného činu nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je možné považovať za adekvátne aj vzhľadom na rozhodovania súdov v iných obdobných veciach, v ktorých súdy priznali nemajetkovú ujmu pozostalým dospelým deťom za smrť ich rodičov, napr. v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/133/2016, bolo každej z dospelých dcér za smrť ich rodičov pri dopravnej nehode priznaných 30.000 eur, v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/176/2017, bolo každému z dospelých synov za usmrtenie matky spôsobenej dopravnou nehodou priznaných 15.000 eur.

38. Vo svetle právnej úpravy odškodňovania obetí trestných činov podľa zákona č. 274/2017 Z.z. a porovnaním rozhodnutia súdu prvej inštancie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do rodinného života žalobkyne s vyššie uvedenými rozhodnutiami, vzhľadom na všetky okolnosti, ktoré uviedol súd prvej inštancie ako okolnosti určujúce pre takto priznanú majetkovú kompenzáciu, možno sumu 12.500 eur považovať za postačujúcu, primeranú a zároveň odrážajúcu všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti.

39. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko tak žalujúca ako ani žalovaná strana nedosiahla v pomere k vlastnému odvolaniu žiaden úspech.

40. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).